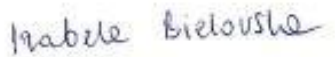

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

OBEJMUJĄCEGO FRAGMENT OBRĘBU
EWIDENCYJNEGO KOWAŁA – CENTRUM,
W REJONIE ULIC: POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH,
MARII WALEWSKIEJ I RADOMSKIEJ

WARSZAWA, 29.08.2024

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej
Zlecniodawca:	Wójt Gminy Kowala
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Izabela Bielowska
Zespół autorski:	mgr inż. Agata Grzelak mgr inż. Aleksandra Radawiec

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	8
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	9
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	9
2.2	Cele i zawartość dokumentu	10
2.3	Powiązania z innymi dokumentami.....	11
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	12
4	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu	13
4.1	Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	13
4.2	Jakość środowiska	18
4.3	Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.....	20
4.4	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	20
4.5	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu	21
4.6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	21
5	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	22
6	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	23
6.1	Identyfikacja możliwych oddziaływań	23
6.2	Oddziaływanie na ludzi.....	24
6.3	Oddziaływanie na wodę	26
6.4	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	28
6.5	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	28
6.6	Oddziaływanie na krajobraz	28
6.7	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	29
6.8	Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu	29
6.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	30
6.10	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody.	30
6.11	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	30
7	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	31
8	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz	

	z uzasadnieniem ich wyboru	32
9	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	32
10	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	32
11	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	33
12	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu.....	34
13	Materiały źródłowe.....	35
14	Oświadczenie autora prognozy	38

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej, sporządzonego zgodnie z Uchwałą Nr LVII.463.2023 Rady Gminy Kowala z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej.

Zgodnie z ww. uchwałą niniejsze opracowanie obejmuje obszar zlokalizowany w centralnej części gminy Kowala, w południowo-zachodniej części obrębu ewidencyjnego Kowala.

Rysunek 1. Obszar opracowania na terenie gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych administracyjnych

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radomiu.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań środowiskowych oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń dokumentu. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu dokumentu. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami terenowymi, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie dokumentu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie dokumentu, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania

dokumentu;

- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Kowala jest to gmina wiejska o powierzchni ok. 75 km², położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina graniczy bezpośrednio z miastem Radom oraz czterema gminami: Wolanów, Skaryszew, Wierzbica, Orońsko. Położona w bliskim sąsiedztwie Radomia posiada dostęp do dogodnych szlaków komunikacyjnych (drogi wojewódzkie nr 733, 735 oraz 744, zrealizowana droga S7, linia kolejowa nr 8 oraz nr 22), co wpływa na możliwości rozwoju gminy. W Kowali przeważają grunty rolne, które stanowią ok. 77,5% ogólnej powierzchni. Dominujący udział ma zabudowa zagrodowa, budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Poza zwartą zabudowę wsi występuje zabudowa rozproszona w formie kolonijnej. Lesistość jest bardzo niska. Występuje w niej znaczne zróżnicowanie klas bonitacyjnych gleb oraz duże rozdrobnienie areałów gospodarstw rolnych.

Projekt planu dotyczy obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Kowala, w miejscowości Kowala-Stępocina, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej. Jest to obszar o powierzchni ok. 16,2 ha, stanowiący grunty zakrzewione i zadrzewione oraz zabudowę mieszkaniową i usługową, skupioną w północnej i wschodniej części opracowania, wzdłuż ulicy Marii Walewskiej i ulicy Radomskiej. Na terenie tym znajdują się także boiska sportowe. W granicach opracowania zlokalizowany jest Urząd Gminy Kowala, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz posterunek Policji. Znaczną część centralnej i południowej części opracowania stanowią tereny zwartych zadrzewień.

Rysunek 2. Obszar objęty opracowaniem

źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

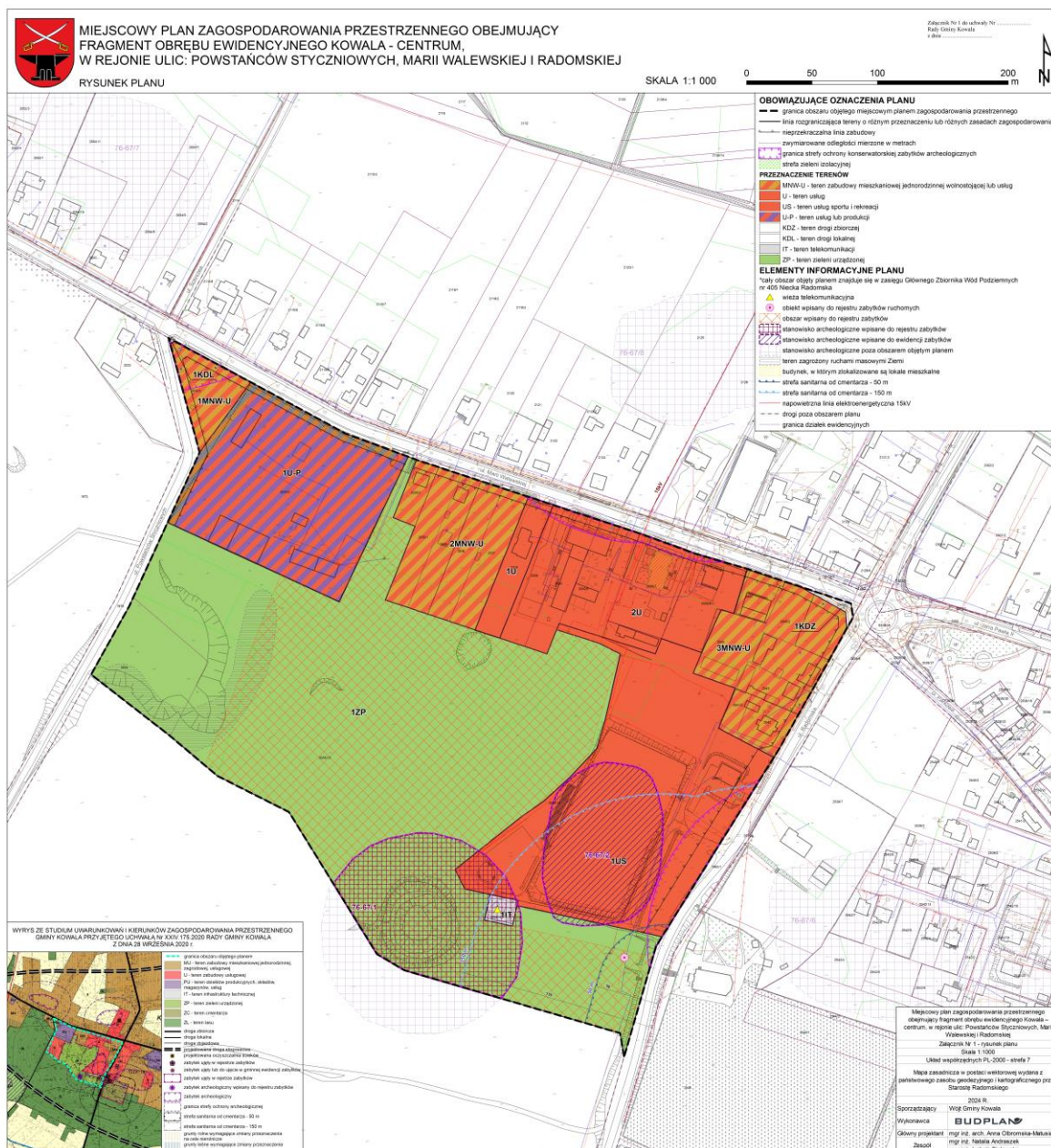
2.2 Cele i zawartość dokumentu

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Augustów – część północno-zachodnia wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu objętego planem w związku z wyznaczeniem nowych terenów budowlanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala. Obecnie na analizowanym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Uchwalenie planu miejscowego polepszy warunki gospodarowania w tym terenie oraz poprawi zasady kształtowania polityki przestrzennej – przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- **MNW-U** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług,
- **U** – teren usług,
- **US** – teren usług sportu i rekreacji,
- **U-P** – teren usług lub produkcji,
- **KDZ** – teren drogi zbiorczej,
- **KDL** – teren drogi lokalnej,
- **IT** – teren telekomunikacji,
- **ZP** – teren zieleni urządzonej.

Rysunek 3. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
źródło: opracowanie własne

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala

Dla omawianego obszaru obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala, przyjęte Uchwałą Nr XXIV.175.2020 Rady Gminy Kowala z dnia 28 września 2020 r. Studium wyznacza na tych obszarach:

- **MU** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
- **PU** – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, usług,

- IT – tereny infrastruktury technicznej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej.

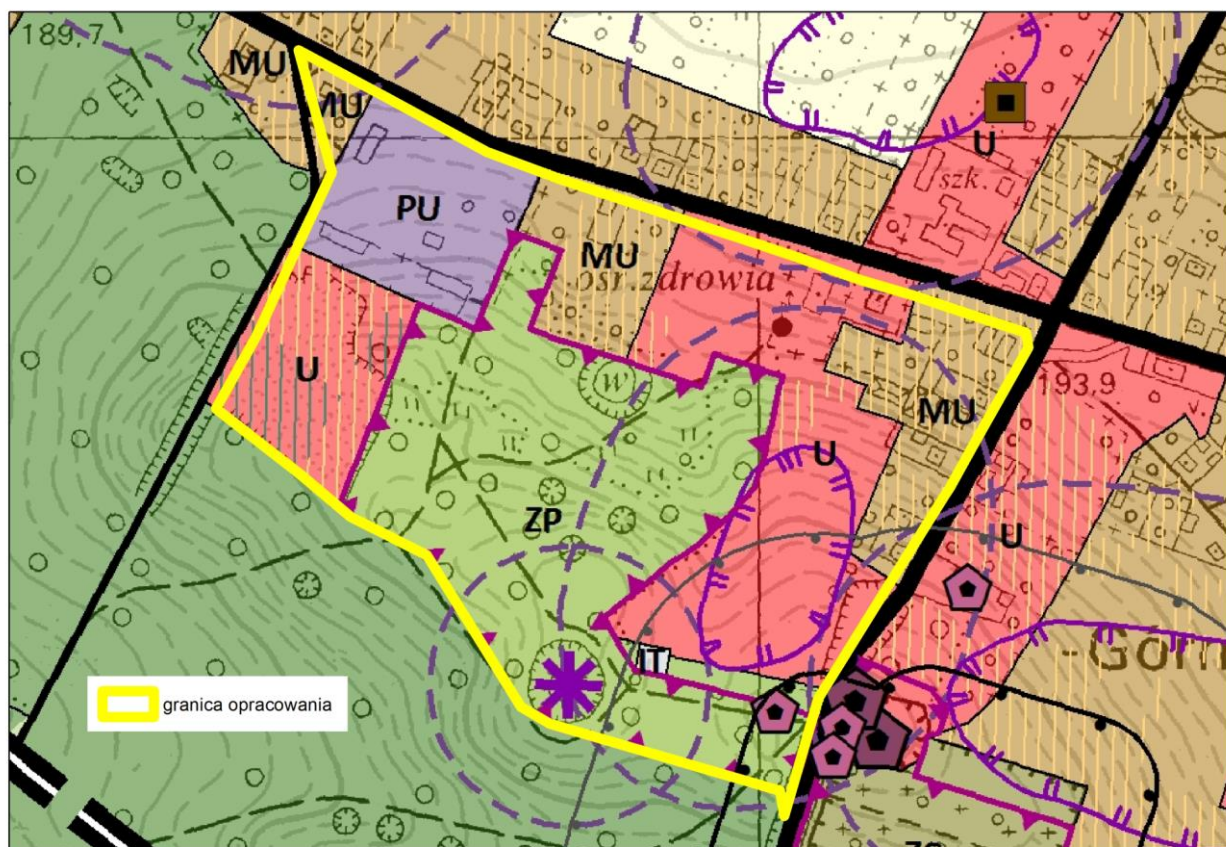
Wskazuje także:

- zabytki ujęte w rejestrze zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków – lokalizacja punktowa i powierzchniowa,
- zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków – lokalizacja punktowa i powierzchniowa,
- granice stref ochrony archeologicznej,
- strefy sanitarne od cmentarza – 50 i 150 m.

Projekt planu nie stoi w sprzeczności z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala.

Rysunek 4. Wyrys ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala

źródło: SUIKZP Gminy Kowala, 2020

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie w pierwszej kolejności zidentyfikowano ustalenia planu, mogą oddziaływać na środowisko, a następnie poddano te ustalenia dalszej ocenie wpływu na poszczególne elementy środowiska

(zdrowie ludzi, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione).

4 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu

4.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego gmina Kowala, w tym teren opracowania, położona jest w przeważającej części w makroregionie Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionie Równina Radomska, która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych, pod którą występują warstwy jurajskie i kredowe, zapadające się ku północnemu wschodowi.

Obszar opracowania położony jest głównie na piaskach, żwirach i głazach budujących wzgórza morenowe.

Warunki podłoża budowlanego w granicach obszaru opracowania są korzystne, nie występują tutaj zjawiska geodynamiczne. Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego w północnej części analizowanego obszaru wynosi < 5 m p.p.t., w części południowej 5-20 m p.p.t.

Surowce mineralne

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane ani prognostyczne złoża surowców naturalnych.

Gleby

Kowala jest typową gminą rolniczą, gdzie grunty rolne stanowią ok. 77,5% jej powierzchni. Gleby wykazują umiarkowanie dobrą jakość do produkcji rolniczej.

Na obszarze opracowania przeważają gleby brunatne wyługowane i kwaśne. W części północnej, na obszarach zabudowanych, występują gleby murszowo-mineralne i murszowate. W części wschodniej opracowania występuje kompleks żytńi bardzo słaby, pozostały obszar stanowią tereny zabudowane i tereny zwartych zadrzewień, na mapach glebowo-rolniczych kwalifikujących się jako lasy.

W granicach obszaru opracowania występują grunty V i VI klasy bonitacyjnej. Brak gleb chronionych I-III klasy bonitacji.

Wody powierzchniowe

Na obszarze opracowania nie występują wody powierzchniowe. Najbliższym ciekim jest płynący ok. 600 m na południe od obszaru opracowania ciek *Oronka*.

Analizowany teren znajduje się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych *Szabasówka do Kobyłki* (RW20001025223). Jednolita część wód powierzchniowych to, zgodnie z ustawą *Prawo wodne*, oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: ciek, jezioro, sztuczny zbiornik wodny, czy fragment morskich wód wewnętrznych. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki, stanowiące oddzielne JCWP.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) JCWP *Szabasówka do Kobyłki* to naturalna część wód o złym stanie, dla której osiągnięcie celów środowiskowych (tj. dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny) jest zagrożone. Stan ogólny wód tej JCWP określono jako zły, przy czym stan ekologiczny uznano za słaby, co determinowały takie wskaźniki, jak: makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna, zaś stan chemiczny określono jako poniżej dobrego, co determinowały takie wskaźniki, jak: benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, cypermetryna, fluoranten, dichlorfos; bromowane difenyloetery, heptachlor. W zlewni tej JCWP występują presje hydromorfologiczne, których źródłem jest prostowanie koryt i budowie piętrzące; występują także presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane).

Wody podziemne

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi są:

- wody gruntowe, które występują najpłycej i oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji), intensywnie zasilane przez infiltrujące opady atmosferyczne;
- wody wgłębne, znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi. Związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia;
- wody głębinowe, czyli wody izolowane od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na obszarze gminy ujmowane są trzy poziomy wód podziemnych:

- czwartorzędowy poziom wodonośny związany z piaskami fluwioglacjalnymi na głębokości 5–26 m, oraz piaskami współczesnych dolin rzecznych na głębokości 0,5–1,0 m;
- kredowy poziom wodonośny, posiadający wody o charakterze szczelinowo-porowym, przykryty utworami nieprzepuszczalnymi – glinami zwałowymi i iłami trzeciorzędowymi, wykształcony w postaci piasków i piaskowców;
- jurajski poziom wodonośny – wody szczelinowo-krasowe o ponadnormatywnej zawartości manganu i żelaza, występujący pod utworami przepuszczalnymi.

W obszarze opracowania głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) w północnej części wynosi < 5 m p.p.t., w części południowej 5-20 m p.p.t.

W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obszar opracowania znajduje się w zasięgu jednostki PLGW200087. Jednolite części wód podziemnych są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) wody JCWPd 87 mają dobry stan ilościowy i chemiczny oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

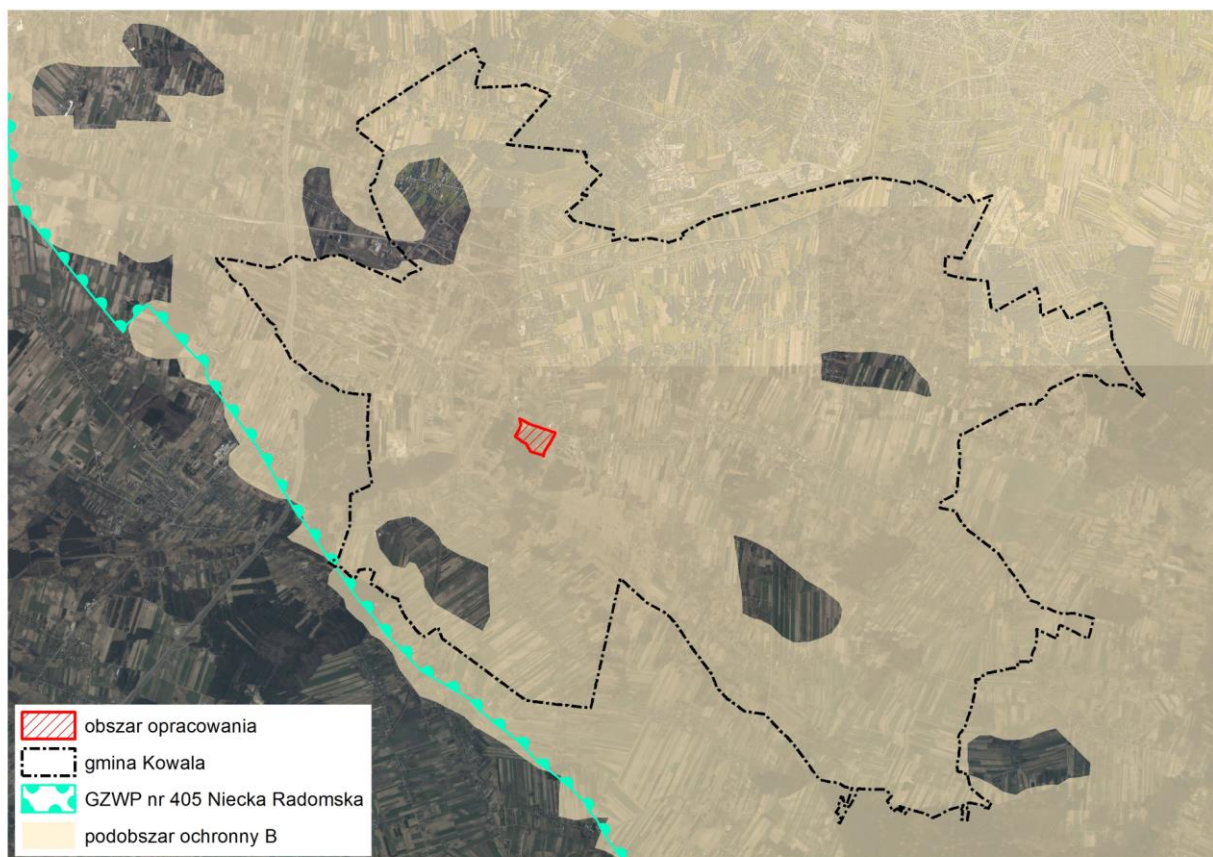
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę. Na terenie gminy wydzielono GZWP nr 405 Niecka Radomska, który jest zbiornikiem porowo-szczelinowym, powstałym w neogenie. Powierzchnia zbiornika wynosi ok. 2925 km².

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Dla wymienionego zbiornika opracowano dokumentację hydrogeologiczną w 2011 r., w której wskazano projektowane obszary ochronne, które zajmują prawie całą powierzchnię obszaru zbiornika. Prawie cały obszar gminy, w tym cały obszar opracowania, znajduje się w zasięgu podobozaru ochrony B, obejmującego tereny podatne na zanieczyszczenie, o czasie wymiany wód wynoszącym od 5 do 25 lat.

Rysunek 5. Zasięg proponowanego obszaru ochronnego B dla GZWP nr 405 Niecka Radomska

źródło: opracowanie własne na podstawie podobszarów projektowanego obszaru ochronnego GZWP nr 405 RZGW

Proponowane działania ochronne, tj. zakazy i ograniczenia w użytkowaniu obszaru B to m.in:

- zakaz składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych, lokalizowania podziemnych składowisk odpadów;
- zaleca się wyznaczenie obszarów zwartej zabudowy w celu wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni dla ścieków komunalnych;
- intensyfikacja programu szkolenia rolników w zakresie stosowania dobrych praktyk w użytkowaniu i przechowywania nawozów;
- systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania przydomowej gospodarki ściekowej oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie.

Projektowane obszary ochronne będą ustanawiane przez wojewodę, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wódt Polskich.

Warunki klimatyczne

Gmina Kowala wchodzi w skład „radomskiej dzielnicy klimatycznej”, charakteryzującej się wyraźnie wyższymi od otoczenia temperaturami. Poza tym gmina leży w pasie najniższych w kraju opadów atmosferycznych. Pod względem klimatycznym obszar gminy charakteryzują:

- średnia roczna suma opadów wynosząca 550–600 mm,
- średnie roczne temperatury wynoszące +6,8 °C,
- 200-220 dni okresu wegetacyjnego (początek w pierwszej dekadzie kwietnia, koniec w ostatniej dekadzie października).

W gminie klimat różnicowany jest przez rzeźbę terenu i jego zagospodarowanie, w związku z czym można wyodrębnić następujące topoklimaty:

- rejon równiny denudacyjnej ze średnimi wartościami temperatur powietrza i średnimi wielkościami opadów atmosferycznych,
- rejon zagłębień i den dolin rzecznych z niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, z tendencją do inwersji termicznych, gromadzenia się chłodnych mas powietrza i mgieł,
- południowe krańce gminy, gdzie warunki klimatyczne są kształtowane przez rejon klimatyczny pogórzy świętokrzyskich z niższymi wartościami temperatur powietrza i najwyższymi na tym obszarze opadami atmosferycznymi.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego w analizie uwarunkowań istotniejszy jest klimat lokalny, tzw. topoklimat. Jest on zależny przede wszystkim od ukształtowania terenu, a także jego pokrycia (rodzaj szaty roślinnej, wody powierzchniowe lub rodzaj zagospodarowania). Klimat lokalny na terenie opracowania można scharakteryzować jako topoklimat:

- terenów zantropogenizowanych charakteryzujących się:
 - wysokimi wahaniami temperatury i wilgotności w ciągu doby;
 - tendencją do koncentracji i zalegania zanieczyszczeń atmosferycznych;
- terenów zadrzewionych i zakrzewionych charakteryzujących się:
 - niewielkimi wahaniami temperatury w ciągu doby;
 - małymi wartościami wypromieniowania ciepła z podłoża;
 - mniejszą częstotliwością występowania przymrozków;
 - wyższą wilgotnością powietrza w warstwie przygruntowej.

Szata roślinna i fauna

Obszar gminy w podziale przyrodniczo-leśnym należy do mezoregionu Równiny Radomsko-Kozienickiej, będącej częścią Krainy Małopolskiej. Lesistość mezoregionu jest niska (23%), przeważa krajobraz roślinny borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko-podlaskiej.

Lesistość gminy Kowala wynosi zaledwie ok. 10,1%¹. Największe kompleksy leśne występują w rejonie miejscowości Kowala, Rożki, Romanów. Część obszarów leśnych to tereny szczególnie chronione (tzw. lasy ochronne), gdyż znajdują się w odległości mniejszej niż 10 km od miasta liczącego powyżej 50 tys. mieszkańców (Radom). Dominujące gatunki drzew to sosna, brzoza, olcha. Przeważającym siedliskiem w lasach jest bór świeży i bór mieszany świeży z dominującym drzewostanem sosnowym i domieszką brzozy i dębu. Na wilgotniejszym podłożu występują bory (drzewostan sosnowy) i lasy wilgotne (drzewostan grabowo-olchowo-dębowy). W dolinach cieków i lokalnych zagłębieniach przeważa siedlisko olsu z dominującą olchą. Zbiorowiska leśne stanowią miejsce występowania wielu gatunków ptaków, ale również większych i mniejszych ssaków.

Na terenie gminy Kowala występują również zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym, związane z rzekami oraz roślinność ruderalna i segetalna związana z terenami zainwestowanymi. Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą przede wszystkim środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały, roślinność tarasów zalewowych. Na tych obszarach występuje głównie ptactwo wodne, a także drobne płazy. Roślinność ruderalna występująca na terenie gminy związana jest z terenami przekształconymi przez człowieka takimi jak tereny wsi, osiedli mieszkaniowych, drogi, przydroża. Roślinność segetalna występuje na terenach pól uprawnych, łąk, pastwisk i nieużytków. Na tych obszarach spotkać można zwierzęta takie jak zając szarak, jeż, mysz polna, a także ptactwo.

Obszar opracowania to m.in. tereny zadrzewione, gdzie dominującym gatunkiem jest sosna i brzoza. Szatę roślinną terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej tworzą głównie pielęgnowane trawniki z ozdobnymi drzewami i krzewami. Tereny sportowe porasta głównie roślinność trawiasta.

Na obszarze opracowania, ze względu na jego użytkowanie, można spodziewać się występowania gatunków typowych dla terenów zurbanizowanych, takich jak mysz domowa, kret, nornica oraz przedstawicieli ornitofauny, tj. szpak, sikorka, muchołówka szara czy zięba. Zwarte tereny zadrzewień i zakrzewień w południowej części opracowania stanowią atrakcyjne miejsce żerowania dla większej zwierzyny oraz licznych gatunków ptaków np. kukułka, dzięcioł czy strzyżyk.

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za 2022 rok

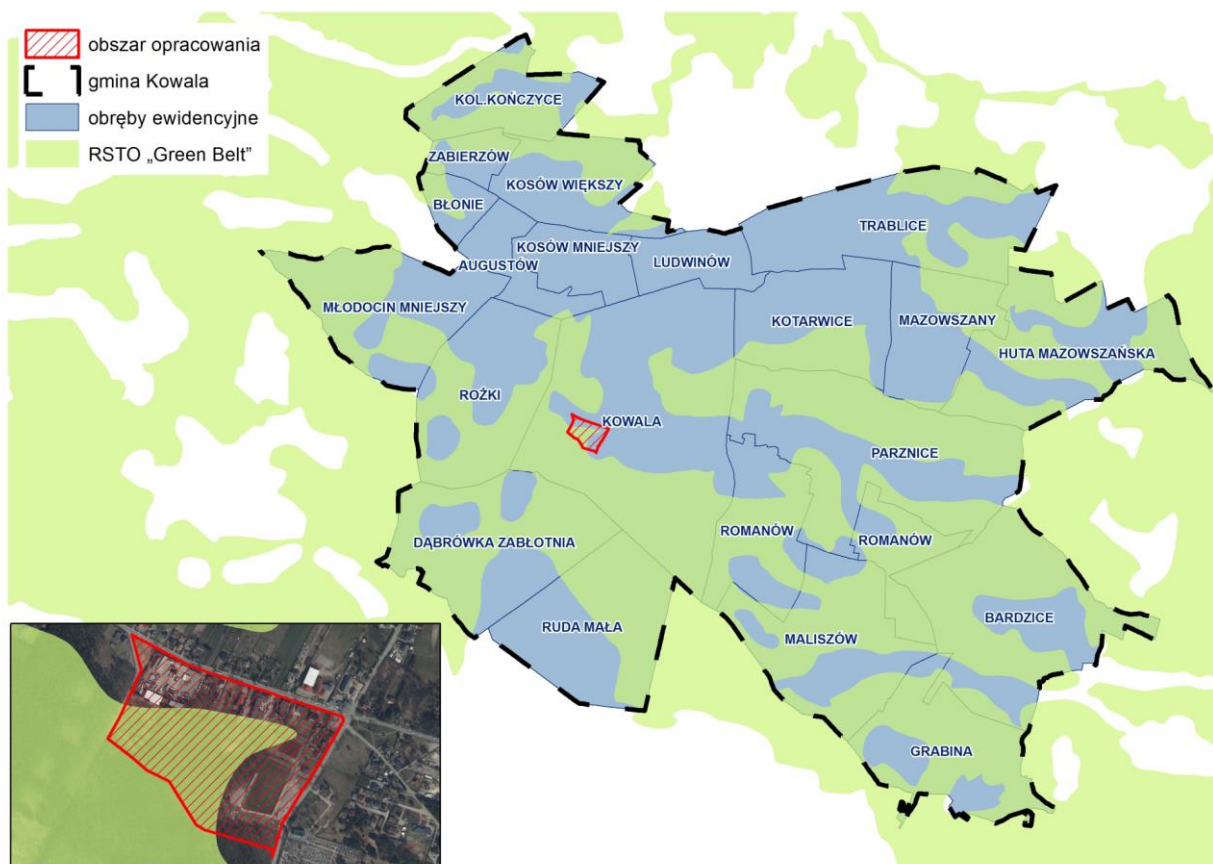
Powiązania ekologiczne

Obszar gminy położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich koncepcji (ECONET-PL, Natura2000, PAN). Na terenie opracowania rolę lokalnych korytarzy ekologicznych pełnią tereny leśne i zadrzewione.

Część terenów gminy została zakwalifikowana do Sieci wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (greenbelt) w ramach projektu „Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)”. Celem koncepcji „greenbelt” jest stworzenie ciągłości przestrzennej systemu obszarów o ograniczonych warunkach zainwestowania. Południowa i centralna część obszaru opracowania przynależy do ww. sieci.

Rysunek 6. Położenie obszaru opracowania względem Radomskiej Sieci Terenów Otwartych „Green Belt”

źródło: opracowanie własne

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

W granicach gminy Kowala jedyną wielkoobszarową formą ochrony przyrody jest Obszar Chronionego Krajobrazu Iłża-Makowiec, który zajmuje niewielkie tereny we wschodniej części gminy. Na terenie gminy występują również dwa użytki ekologiczne oraz cztery pomniki przyrody.

W granicach opracowania brak jest obszarów i obiektów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Walory krajobrazowe

Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Teren gminy Kowala w aspekcie krajobrazowym jest dość jednolity – przeważa krajobraz rolniczy charakteryzujący się występowaniem otwartych przestrzeni w postaci pól i łąk. Pośród agrocenoz występują rozproszone niewielkie kępy drzew i krzewów, które stanowią urozmaicenie krajobrazowe tego obszaru.

Północno-zachodnia część gminy (miejscowości Kończyce-Kolonia, Kosów Większy, Kosów Mniejszy, Ludwinów, Trabllice, Kotarvice, Mazowszany, Augustów) stanowi obszar przemian ze względu na bliskie położenie miasta Radomia. Na tych terenach obserwuje się wyraźne przekształcanie obszarów wiejskich w tereny podmiejskie (zwiększenie obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej).

Obszar opracowania, poza terenami zwartych zadrzewień, nie przedstawia wysokiej wartości krajobrazowej. Na lokalny krajobraz składa się zabudowa o podmiejskim charakterze.

4.2 Jakość środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Ocena stanu powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, które stanowią aglomeracje, miasta oraz pozostałe obszary województw niewchodzące w skład aglomeracji i miast. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, w tym *strefa mazowiecka*, do której należy m.in. gmina Kowala, w tym obszar opracowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu ocenie podlegają następujące substancje:

- dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)piren, arsen, kadm, nikiel, ołów, ozon dla kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia;
- tlenki azotu, dwutlenek siarki, ozon dla kryteriów określonych ze względu na ochronę roślin.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w *Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022* wykonał klasyfikację jakości powietrza w poszczególnych strefach według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

Tabela 1. Ocena poziomu zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ 2023

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ²	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	- ³	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziom dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasa A1 – jeżeli stężenia PM_{2,5} nie przekraczały poziomu dopuszczalnego dla fazy II;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych,

² dla roślin NO_x,

³ nie przeprowadzono klasyfikacji.

wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki imisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Kowala w 2022 r. stwierdzono przekroczenia średniej rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (ze względu na ochronę zdrowia ludzi) oraz przekroczenia poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu (ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin). Główną przyczyną przekroczeń benzo(a)pirenu jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Za przyczynę występowania wysokich stężeń ozonu uznaje się niekorzystne warunki meteorologiczne, sprzyjające formowaniu się ozonu oraz napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieków, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

W granicach obszaru opracowania nie występują wody powierzchniowe. Najbliższym ciekim jest płynący ok. 600 m na południe od obszaru opracowania ciek *Oronka*.

W układzie zlewniowym analizowany obszar, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), znajduje się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych *Szabasówka do Kobyłki* (RW20001025223). Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) ww. JCWP jest naturalną częścią wód, której ogólny stan wód jest zły i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Dla nowo wyznaczonych JCWP brak bieżących wyników badań monitoringowych, natomiast znane są wyniki monitoringu JCWP ujętych w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – wówczas obszar opracowania położony był w zasięgu JCWP *Szabasówka od źródeł do Kobyłki bez Kobyłki* (PLRW20001725223), monitorowanej w 2019 i 2021 r.

Tabela 2. Ocena stanu JCWP

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

nazwa JCWP (ppk)	klasa elementów biologicznych	klasa elementów hydro-morfologicznych	klasa elementów fizyko-chemicznych	stan/potencjał ekologiczny	stan chemiczny	stan ogólny
<i>Szabasówka od źródeł do Kobyłki bez Kobyłki</i> (Szabasówka - Ciepła)	III	III	>II	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły

Wyniki badań przeprowadzonych w roku 2019 i 2021 r., wskazane w powyżej tabeli potwierdziły, że ogólny stan tej JCWP jest zły.

W przypadku JCWP *Szabasówka do Kobyłki* (RW20001025223) zastosowano odstępstwa z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na:

- odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych do końca 2027 r., zaś w przypadku substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE - do 2039 r., co jest to związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fluoranten (w wodzie), bromowane difenyletery (w biocie), heptachlor (w biocie). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów;
- złagodzeniu celów środowiskowych, co jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren (w wodzie), benzo(g,h,i)perylen

(w wodzie), cypermetryna (w wodzie), dichlorfos (w wodzie). Jest to spowodowane takimi czynnikami, jak rolnictwo, działalność gospodarcza, budownictwo mieszkaniowe, gospodarka komunalna, infrastruktura transportowa. funkcjonowanie zurbanizowanych ośrodków społeczno-przemysłowo-gospodarczych i centrów komunikacyjnych. w odniesieniu do benzo(a)pirenu, którego źródłem jest emisja ze spalania paliw w celu produkcji energii cieplnej: zaopatrzenie mieszkańców w energię ciepłą. Presje te trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych ponieważ zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb.

W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa. Jako działania uzupełniające wskazano: aktualizację programu ochrony środowiska oraz kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCWP, polegające na dokonaniu dodatkowego przeglądu udzielonych pozwoleń wodnoprawnych.

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu JCWPd nr 87 (PLGW200087). Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2022) wody tej JCWPd mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, przy czym w zasięgu ww. JCWPd zidentyfikowano obszarową, rozproszoną presję chemiczną, związaną z rolnictwem, gospodarką komunalną i/lub przemysłem.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Kowala nie znalazł się żaden punkt pomiarowy, najbliższej zlokalizowane od obszaru opracowania punkty pomiarowe, przynależące do JCWPd nr 87, położone były w Radomiu oraz Kazimierówce. Oceniono, że wody podziemne z tych punktów pomiarowych były dobrej jakości (II klasa).

Tabela 3. Klasa jakości wód podziemnych wg danych z 2022 roku

źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023

nr MONBADA	gmina	miejsowość	JCWPd	głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	klasa jakości 2022 r.
290	Radom (gm. miejska)	Radom	87	122,00	II (wody dobrej jakości)
2165	Skaryszew (gm. miejsko-wiejska)	Kazimierówka	87	8,20	II (wody dobrej jakości)

4.3 Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Obszar opracowania stanowi tereny częściowo zagospodarowane poprzez zabudowę mieszkaniową i usługową. Gleby na terenie objętym opracowaniem nie są narażone na erozję wodną czy wietrzną. Możliwa jest degradacja chemiczna wynikająca z położenia wzdłuż dróg.

4.4 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Gmina Kowala w wyniku przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z rolnictwem, urbanizacją oraz budową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej nie posiada szczególnie cennych przyrodniczo terenów, a w krajobrazie jednym z dominujących elementów są tereny otwarte. Jako cenne uznano tereny występujące we wschodniej części gminy – wchodzą one w skład Obszaru Chronionego

Krajobrazu Łża-Makowiec. Cenniejszymi obszarami mogą być też niewielkie doliny rzeczne, a także zwarte kompleksy roślinne, występujące płatowo.

Obszar opracowania stanowi tereny częściowo zabudowane, częściowo tereny zwartych zadrzewień. Nie przedstawiają one szczególnych wartości przyrodniczych ani nie oddziałują znacząco na otoczenie. Użytkowane są zgodnie ze swoimi predyspozycjami przyrodniczymi. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym są tereny zadrzewione.

4.5 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Dla obszaru opracowania obecnie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jest on natomiast objęty Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kowala przyjętym w 2020 r. W Studium tym jako podstawowe przeznaczenie obszaru opracowania wskazano tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej (MU) oraz tereny zabudowy usługowej (U), wyznaczono także tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług (PU), tereny infrastruktury technicznej (IT), a także tereny zieleni urządzonej (ZP).

W przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu utrzymany zostanie stan istniejący, m.in. tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Na terenach wolnych od zabudowy, stanowiących tereny zadrzewione, przewiduje się przechodzenie ich w dalsze fazy rozwoju. W przypadku realizacji nowej zabudowy, może ona następować w sposób chaotyczny, zaburzając ład przestrzenny tego obszaru.

Projekt planu przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni objętej opracowaniem.

4.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Zagrożenie naturalne

Do zagrożeń naturalnych zalicza się przede wszystkim powódzie i osuwanie mas ziemnych.

W obszarze objętym planem nie występują zagrożenia związane z powodzią.

Zgodnie z Systemem Osłony Przeciwoświatowej Państwowego Instytutu Geologicznego na obszarze objętym planem zidentyfikowano teren zagrożony ruchami masowymi o numerze identyfikacyjnym 17418. Znajduje się on na obszarze zadrzewionym w zachodniej części obszaru opracowania.

Niska emisja

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego oraz emisja komunikacyjna.

Obszar gminy jest tylko w niewielkiej części zgazyfikowany. Na terenie gminy nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Znaczny problem w gminie stanowi tzw. niska emisja. W większości budynków indywidualnych użytkowane są kotły, dla których paliwem jest węgiel. Wykorzystywane są również inne paliwa, tj.: ekogroszek, olej opałowy i gaz, stanowią one jednak mniejszy udział. Na wielkość emisji ma również wpływ stan techniczny urządzeń. W kotłowni wyposażone są jedynie niektóre obiekty gminne i kilka obiektów usługowo-produkcyjnych.

Zmiana systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą na terenie gminy jest w dużej mierze niemożliwa lub nieuzasadniona ekonomicznie, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji kotłów, doboru paliw (możliwości techniczne podłączenia do sieci gazowej), termomodernizacji budynków i ogólnych zachowań mających na celu ograniczenie emisji. Działania takie są określone w *Programie ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Kowala* (2019).

Obszar objęty planem stanowi częściowo tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, które poprzez procesy grzewcze w sezonie jesienno-zimowym prowadzą do powstawania niskiej emisji. Drogi przebiegające w obszarze i w sąsiedztwie obszaru opracowania również mogą stanowić źródło zanieczyszczeń do powietrza.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy jest nieuregulowana gospodarka ściekowa.

Gmina Kowala posiada dostęp do sieci wodociągowej, z której korzysta ok. 97,9% ludności, natomiast brak jest systemu zbiorowego odprowadzenia ścieków (kanalizacji) oraz oczyszczalni ścieków⁴. Gospodarka ściekowa rozwiązywana jest w sposób indywidualny. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (w 2022 roku było ich 2630 sztuk⁵), z których nieczystości wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni poza granicami gminy. Część mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków (w 2022 roku było ich 706 sztuk⁶).

Obszar objęty opracowaniem jest wyposażony w kanalizację sanitarną.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Klimat akustyczny na terenie gminy warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu i jakość sieci drogowej, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy, występowanie zakładów rzemieślniczych i terenów produkcyjno-magazynowych.

Obszar opracowania leży poza zasięgiem dróg o dużym natężeniu ruchu. Drogi przebiegające przez analizowany obszar i w jego bezpośrednim sąsiedztwie (ul. Powstańców Styczniowych, ul. Marii Walewskiej i ul. Radomska) są drogami lokalnymi, nie stwierdza się więc, aby były źródłem istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko. Poza tym obszar opracowania stanowi tereny częściowo zagospodarowane, jest to głównie zabudowa mieszkaniowa i usługi, których funkcjonowanie może przyczyniać się do powstawania hałasu, przy czym nie jest to hałas uciążliwy. Obszar objęty opracowaniem nie znajduje się w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt planu dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie plan uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za rok 2022

⁵ J.w.

⁶ J.w.

3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;

- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrony powietrza – ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej.

Ustalenia planu nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy.

6 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie planu, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

6.1 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu objętego planem, zgodnie z obowiązującym studium oraz aktualnymi potrzebami społecznymi i planami inwestycyjnymi.

Dla obszaru objętego opracowaniem obecnie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu, w stosunku do stanu istniejącego, poszerza nieznacznie istniejące oraz wyznacza jeden nowy teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług (MNW-U) kosztem zarastających nieużytków. Zachowuje istniejące tereny usług (U), teren usług lub produkcji (U-P), teren telekomunikacji (IT) oraz teren usług sporu i rekreacji (US). Zachowuje także istniejące tereny zwartych zadrzewień jako teren zieleni urządzonej (ZP). W zakresie obsługi komunikacyjnej projekt planu nie wyznacza terenów pod nowe drogi, a jedynie utrzymuje przebieg dróg istniejących (drogi lokalne KDL).

Planowane powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, czy usługowej wymaga doprowadzenia infrastruktury technicznej. Projekt planu przyczynia się do powstawania nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza, które pochodzą będą z nowej zabudowy (ogrzewanie w sezonie zimowym), a także z samochodów, których ilość może wzrosnąć na skutek realizacji nowych inwestycji. Wszystkie oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie będą stanowiły znacznych uciążliwości. Nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń projektu planu doszło do przekroczenia norm jakości środowiska, znaczącego

negatywnego wpływu na rośliny i zwierzęta oraz krajobraz. Projekt planu dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową lub usługową ustala wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej - minimum 30% powierzchni działki budowlanej. Dla terenu usług i produkcji (U-P) oraz terenu telekomunikacji (IT) udział powierzchni biologicznie czynnej musi wynosić minimum 10%. Dla terenu zieleni urządzonej – min. 80%.

Ponadto w projekcie planu ustala się zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Nie przewiduje się możliwości powstania znaczących oddziaływań na środowisko. Planowane zagospodarowanie:

- nie będzie skutkowało powstawaniem ponadnormatywnych emisji;
- nie będzie skutkowało zagrożeniem zdrowia ludzi lub ich mienia;
- nie stoi w konflikcie z warunkami określonymi dla obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, które nie występują w granicach opracowania;
- nie skutkuje powstawaniem barier dla korytarzy ekologicznych;
- nie stoi w sprzeczności z celami ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Opisane poniżej oddziaływania wynikają przede wszystkim z analizy prawidłowości rozwiązań planistycznych oraz zgodności z przepisami prawa.

6.2 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na tym poziomie oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 4. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby

źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe		Instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
▪ tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ▪ tereny domów opieki społecznej ▪ tereny szpitali w miastach	61 dB	56 dB	50 dB	40 dB
▪ tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ▪ tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

W planie ustalono obowiązek zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi dla terenów chronionych akustycznie, tj. dla terenów:

- a) MNW-U – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe,
- b) ZP – jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- c) dla istniejącego budynku, w którym zlokalizowane są lokale mieszkalne zlokalizowanego w terenie 2U, oznaczonego na rysunku planu symbolem graficznym – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe,
- d) w przypadku terenów, dla których plan dopuszcza realizację usług z zakresu oświaty, w przypadku ich realizacji – jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- e) w przypadku terenów, dla których plan dopuszcza realizację usług z zakresu zdrowia, w przypadku realizacji usług udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych – jak dla terenów szpitali.

Obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu dla pozostałych terenów nie został ustalony z uwagi na charakter faktycznego i planowanego zagospodarowania (tereny usługowe i produkcyjne, tereny komunikacyjne, tereny telekomunikacyjne).

Projekt planu wyznacza nowy i poszerza istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług (MNW-U). Realizacja nowej zabudowy może przyczynić się do zwiększenia emisji hałasu, przy czym będzie on związany przede wszystkim z etapem budowy nowych obiektów - pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane. Będzie to oddziaływanie lokalne, krótkotrwałe i bezpośrednie, które ustanie wraz z zakończeniem budowy. W przypadku zabudowy usługowej czy produkcyjnej dodatkowym źródłem hałasu mogą być także różnego rodzaju maszyny, instalacje, urządzenia wentylacyjne czy klimatyzacyjne oraz pojazdy obsługujące te tereny, jednakże oddziaływanie akustyczne będzie musiało zawierać się w normach dopuszczalnych prawem. Dodatkowo na terenie 1U-P, z uwagi na sąsiedztwo terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w projekcie planu wyznacza się strefę wymaganego zagospodarowania zielenią izolacyjną, co należy rozumieć jako pas zwartej zieleni, w której gatunki zimozielone powinny stanowić minimum 80% nasadzeń, o minimalnej szerokości 6 m i docelowej wysokości minimum 5 m, tworzący barierę wizualną i akustyczną. Zastosowanie tych środków powinno skutecznie zmniejszyć narażenie ludności mieszkającej w pobliskim sąsiedztwie na hałas.

Projekt planu ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dopuszcza natomiast przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁷, z wyjątkiem lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOŚ, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury (lub karcie informacyjnej przedsięwzięcia, jeśli raport nie jest wymagany) ocenia się m.in. wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Na etapie sporządzania projektu planu nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięć, które będą w przyszłości realizowane na terenach objętym opracowaniem.

Na drogach obsługujących tereny opracowania wzrośnie ruch lokalny z uwagi na zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych, nie przewiduje się jednak, aby był to wzrost znaczący.

Zapisy wprowadzone w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia warunków akustycznych.

⁷ wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz. 1839)

Oddziaływanie na powietrze

Oddziaływanie na powietrze wynika głównie z emisji związanej z procesem spalania paliwa na cele grzewcze. Budynki zlokalizowane na obszarze objętym projektem planu ogrzewane są ze źródeł indywidualnych. Ze względu na brak sieci zbiorowego zaopatrzenia w ciepło, przewiduje się dalszy rozwój indywidualnych źródeł ogrzewania gospodarstw domowych i ewentualnych budynków usługowych czy produkcyjnych. Wprowadzenie jakiegokolwiek zabudowy będzie wiązać się m. in. z koniecznością ogrzewania budynków, w związku z czym nastąpić może wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, co będzie oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i pośrednim. Projekt planu w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala ogrzewanie budynków ze źródeł indywidualnych, z zastosowaniem źródeł ciepła ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska. Ponadto dopuszcza ogrzewanie budynków z indywidualnych źródeł ciepła zasilanych z sieci gazowej lub elektroenergetycznej, lub urządzeń kogeneracyjnych zasilanych paliwem gazowym lub urządzeń wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym zakazuje lokalizacji biogazowni i elektrowni wiatrowych za wyjątkiem mikroinstalacji. Stosowanie urządzeń wytwarzających ciepło i energię z OZE będzie skutkowało zmniejszeniem zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych, przyczyniających się do zanieczyszczania powietrza.

W fazie wznoszenia nowych obiektów budowlanych nastąpi czasowe oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane z pracą urządzeń budowlanych oraz transportem materiałów na placie budowy. Będzie to pogorszenie warunków akustycznych i zanieczyszczenie pyłowe powietrza, jednak nie przewiduje się, aby było to znaczące oddziaływanie. Po zakończeniu inwestycji nastąpi przywrócenie stanu pierwotnego, będzie to więc oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe.

Ewentualna realizacja nowej zabudowy usługowo-produkcyjnej na terenie 1U-P nie powinna przyczynić się do znaczącego zwiększenia emisji zanieczyszczeń na terenie opracowania, gdyż podlega ona rygorystycznym normom prawnym dotyczącym dopuszczalnych poziomów emisji zanieczyszczeń. Zakłady produkcyjne muszą być zaopatrzone w odpowiednie środki minimalizujące emisje zanieczyszczeń do dopuszczalnych poziomów (np. filtry workowe na silosach do magazynowania materiałów pyłących, takich jak cement, ograniczające emisję pyłów do powietrza). Modelowanie emisji zanieczyszczeń odbywa się na poziomie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnego przedsięwzięcia, bierze się wówczas pod uwagę odległość od zabudowy mieszkaniowej oraz oddziaływanie już istniejących obiektów oraz infrastruktury drogowej (oddziaływanie skumulowane). Na etapie sporządzania projektu planu nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań na powietrze bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięć, które będą w przyszłości realizowane na terenie objętym opracowaniem.

Innym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są drogi. Jest to liniowe, niezorganizowane źródło emisji. Na drogach obsługujących tereny opracowania wzrośnie ruch lokalny, co spowoduje wzrost zanieczyszczeń do powietrza wzdłuż tych dróg, nie przewiduje się jednak, aby był to wzrost znaczący.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekątnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektrycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Przez obszar opracowania przebiegają napowietrzne linie energetyczne 15 kV. Na rysunku planu oznaczono je symbolem graficznym, zaś w treści planu wskazano, że obowiązują dla nich zasady zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.3 Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane

bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem.

Realizacja ustaleń projektu planu wiązać się będzie z powstawaniem zabudowy, która prowadzić może do wytwarzania na tym terenie ścieków bytowych i przemysłowych. Projekt planu ustala odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacyjnej, przy czym dopuszcza także stosowanie zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa budowlanego i prawa wodnego. W przypadku ścieków przemysłowych, ich podczyszczanie ma następować zgodnie z przepisami odrębnymi. Stosowanie nieszczelnych zbiorników lub niewłaściwe eksploataowanie przydomowej oczyszczalni ścieków może przyczynić się do niekontrolowanego zanieczyszczenia ziemi i wód w wyniku przesieków. Będzie to oddziaływanie lokalne, długoterminowe, pośrednie, jednakże przy zachowaniu zgodności z zapisami planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

W odniesieniu do wód opadowych i roztopowych projekt planu ustala ich odprowadzanie z terenów zabudowy i ulic poprzez spływ powierzchniowy i urządzenia infiltracyjne, w tym: rowy infiltracyjne, studnie chłonne, po uprzednim oczyszczeniu, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego oraz dopuszcza ich odprowadzanie bezpośrednio do ziemi na danej działce budowlanej, co jest rozwiązaniem korzystnym, ograniczającym zaburzenia naturalnego cyklu. W projekcie planu dopuszcza się także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do projektowanej kanalizacji deszczowej. W zapisach planu zawarto także zakaz odpływu wód opadowych i roztopowych ze szkodą dla gruntów sąsiednich, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego.

Ponadto w projekcie planu wprowadzono nakaz zachowania ciągłości przepływu wód, w tym rowów, gdyby takowe powstały na terenie opracowania, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego oraz zakaz niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu wód w związku z wykonywaniem lub utrzymaniem urządzeń wodnych, wykonania w pobliżu urządzeń wodnych robót oraz innych czynności które mogą powodować w szczególności osuwanie się gruntu przy urządzeniach wodnych, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

Strefa ochronna od cmentarza

Na południowy wschód od obszaru opracowania, w jego bliskim sąsiedztwie, znajduje się czynny cmentarz.

W stosunku do czynnych cmentarzy należy zachować wymagane w przepisach odrębnych odległości od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych⁸. W związku z powyższym, na rysunku projektu planu wyznaczono graficznie strefy sanitarne 50 m i 150 m od czynnego cmentarza, w tekście planu wskazano także, że w strefach sanitarnych obowiązują przepisy odrębne z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych. W odniesieniu do zabudowy w strefie 50 m od cmentarza nie można lokalizować budynków mieszkalnych, ani zakładów związanych z żywnością, natomiast w strefie 150 m można lokalizować budynki jedynie przy wyposażeniu terenu w sieć wodociągową. Tereny położone w zasięgu ww. stref wyznaczone zostały jako teren telekomunikacji, teren usług sportu i rekreacji oraz tereny zieleni urządzonej. Są to tereny podłączone do sieci wodociągowej lub mają taką możliwość, zatem w strefie 150 m możliwa jest lokalizacja ewentualnej zabudowy. W przypadku obszaru opracowania, w zasięgu strefy 50 m od cmentarza wyznaczono teren zieleni urządzonej i niewielki fragment terenu usług sportu i rekreacji – w strefie tej wyklucza się możliwość lokalizowania budynków, mogą być natomiast realizowane inne elementy zagospodarowania terenu jak ogrody, wiaty, podjazdy.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się

⁸ aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959, nr 52, poz. 315)

negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

6.4 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu dochodzić będzie przede wszystkim podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych dochodzi do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków lub budowę dróg. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne, o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

W trakcie realizacji ewentualnych prac budowlanych może dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe składowanie surowców i odpadów budowlanych. Potencjalnie mogą nastąpić lokalne zanieczyszczenia gruntu w wyniku spływu zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, dróg i placów.

Niemniej przeznaczenie terenów pod funkcje mieszkaniowe, usługowe czy produkcyjne nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami, ściekami oraz wodami opadowymi i roztopowymi.

W granicach opracowania występuje obszar zagrożony osuwaniem się mas ziemnych, dla którego obowiązują przepisy odrębne. W projekcie planu wskazuje się jego granice w terenie oznaczonym symbolem 1ZP. Na terenie 1ZP zakazuje się lokalizacji budynków, przy czym dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących z zakresu: sportu, rekreacji, kultury, rozrywki i gastronomii. Ze względu na możliwość naruszenia podczas wszelkich robót budowlanych stabilności podłoża zagrożonego osuwaniem mas ziemnych, w przypadku konieczności wykonania dowolnej inwestycji budowlanej, związanej z lokalizacją dopuszczonych obiektów, a także prac ziemnych w granicach terenu narażonego na osuwanie się mas ziemnych zaleca się sporządzenie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych, intensywnego rolnictwa lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych.

W przypadku obszaru opracowania zagrożeniem może być możliwość wystąpienia lokalnego skażenia gleb wzdłuż istniejących dróg, którego intensywność zależeć będzie od natężenia ruchu i ilości stosowanych środków służących do utrzymania dróg (przede wszystkim soli).

6.5 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach planu nie występują złoża, nie przewiduje się więc oddziaływania na zasoby geologiczne.

Obszar projektu planu położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, jednak projektowane zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na jego zasoby. Wody głównych zbiorników wód podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne. Projekt planu ustala uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia obszaru objętego planem w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska, zgodnie z przepisami odrębnymi i ustaleniami niniejszej uchwały.

6.6 Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń planu na części obszaru może powstać nowa zabudowa mieszkaniowo-usługowa. Spowoduje to lokalne przekształcenie krajobrazu, który obecnie charakteryzuje się umiarkowanymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Z uwagi na istniejące w obszarze opracowania i jego najbliższym sąsiedztwie zabudowania (tereny usługowe, usługowo-mieszkaniowe) nie przewiduje się powstania obiektów dysharmonijnych, nie wpisujących się w lokalne otoczenie, tym bardziej, że projekt planu określa zasady

kształtowania zabudowy (wysokość budynków, kształt dachów). Ponadto w planie określona zostaje minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla poszczególnych terenów zabudowy - jej zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Projekt planu zachowuje tereny o najcenniejszych walorach krajobrazowych, to jest tereny zwartych zadrzewień, oznaczając je jako teren zieleni urządzonej, na którym zakazuje się lokalizacji budynków, dopuszcza się natomiast lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących z zakresu: sportu, rekreacji, kultury, rozrywki i gastronomii. Udział powierzchni biologicznie czynnej dla tego terenu wskazuje się w projekcie planu jako minimum 80% powierzchni działki budowlanej.

6.7 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Obszar opracowania stanowi tereny zwartych zadrzewień, gdzie gatunkiem dominującym jest sosna i brzoza, oraz tereny zabudowań mieszkalnych, usługowych, w tym usług sportu, i produkcyjnych, które charakteryzują się niską bioróżnorodnością. W obrębie zabudowań występują ogródki przydomowe z zielenią urządzone. Dominującymi przedstawicielami fauny na tym terenie są gryzonie oraz ptactwo.

Realizacja ustaleń projektu planu - w przypadku terenów dotąd niezainwestowanych - będzie skutkowała częściowym ich zajęciem pod zabudowę. Lokalizacja nowej zabudowy nieuchronnie wiąże się z negatywnym bezpośrednim oddziaływaniem na florę i faunę, które będzie miało charakter długoterminowy i lokalny. Zmianie ulegną istniejące siedliska - obecna roślinność zostanie zastąpiona urządzoneymi trawnikami z ozdobnymi gatunkami drzew i krzewów, ponadto zmniejszy się powierzchnia terenów, na których w naturalny sposób może zachodzić proces infiltracji wód opadowych. W wyniku powstania większego niż obecnie kompleksu zabudowy ograniczy się możliwości żerowania zwierząt czy migracji, jednak tylko w skali lokalnej.

Funkcje przyrodnicze w granicach opracowania pełnią tereny zadrzewione. Tereny te zostały w projekcie planu wyłączone spod zabudowy kubaturowej, co pozwoli zwierzętom na swobodniejsze poruszanie się po okolicy - tereny te będą mogły stanowić ich ostoję.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na ekosystemy i różnorodność biologiczną wynikających z projektu planu.

6.8 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu została omówiona z uwzględnieniem *Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*.

Należy podkreślić na wstępie, że projekt planu dotyczy niewielkiego obszaru. Nie występują tu obiekty i funkcje strategiczne w aspekcie oddziaływania na klimat, również projekt planu sam w sobie nie stanowi istotnych wytycznych dot. zmian klimatu.

W zakresie łagodzenia zmian klimatu, w skali planu istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych:

- dopuszczenie indywidualnych systemów pozyskiwania energii, w tym lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie ogrzewania budynków z indywidualnych źródeł ciepła zasilanych z sieci gazowej lub elektroenergetycznej, lub urządzeń kogeneracyjnych zasilanych paliwem gazowym lub urządzeń kogeneracyjnych zasilanych paliwem gazowym lub urządzeń wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Instalacje takie jak elektrownie wiatrowe (z wyjątkiem mikroinstalacji) i biogazownie są natomiast

zabronione z uwagi na charakter zagospodarowania obszaru opracowania i okolicznych terenów.

W zakresie działań przystosowawczych, obszar nie jest zagrożony powodzią. Nie dotyczy go również zagadnienie suszy rolniczej ani wpływu na różnorodność biologiczną i obszary chronione, z uwagi na umiarkowaną wartość przyrodniczą i niskie zróżnicowanie siedlisk, w tym zupełny brak siedlisk zależnych od wody (mokradła).

6.9 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na obszarze objętym projektem planu znajduje się obszar oraz obiekt ujęte w rejestrze zabytków:

- Park podworski wpisany do rejestru zabytków pod nr 764 z 18 grudnia 1957 r.,
- Figura Matki Boskiej (na działce ew. nr 2035/13, obręb Kowala), wpisana do rejestru zabytków ruchomych pod nr 116/B/95 z 11 maja 1995 r.

W projekcie planu wskazano lokalizacje ww. obszaru i obiektu, a także ustalono ich ochronę zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto w granicach objętych planem znajdują się stanowiska archeologiczne:

- w terenach oznaczonych symbolami 1ZP, 1IT, 1US stanowisko archeologiczne nr 76-67/1, wpisane do rejestru zabytków pod nr 332/2012, C-143, z 13 kwietnia 2012 r. – średniowieczne grodzisko stożkowate, które częściowo znajduje się poza obszarem objętym planem;
- w terenach oznaczonych symbolami 1US, 1ZP stanowisko archeologiczne nr 76-67/2, ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

W odniesieniu do obszarów powyższych stanowisk archeologicznych, w projekcie planu wprowadza się nakaz prowadzenia wszelkich działań inwestycyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami lub prawa budowlanego. Ponadto ustala się granice strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych nr 76-67/1, 76-67/2, zlokalizowanych w granicach obszaru objętego planem, a także zabytków archeologicznych nr 76-67/6, 76-67/7, 76-67/8, zlokalizowanych poza obszarem objętym planem, oznaczone na rysunku planu symbolem graficznym, w których nakazuje się prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami lub prawa budowlanego.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

6.10 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary i obiekty chronione. Nie przewiduje się, aby ustalenia projektu planu mogły oddziaływać na obszary chronione ze względu na odległe położenie i niewielkie oddziaływanie ustaleń planu.

6.11 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenie objętym opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Projekt planu nie stwarza możliwości lokalizacji tego typu przedsięwzięć, ponadto w ustaleniach projektu planu bezpośrednio zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, oraz

lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

7 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Projekt planu, w stosunku do stanu istniejącego, poszerza nieznacznie istniejące oraz wyznacza jeden nowy teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług (MNW-U) kosztem zarastających nieużytków. Zachowuje istniejące tereny usług (U), teren usług lub produkcji (U-P), teren telekomunikacji (IT) oraz teren usług sporu i rekreacji (US). Zachowuje także istniejące tereny zadrzewione jako teren zieleni urządzonej (ZP). W zakresie obsługi komunikacyjnej projekt planu nie wyznacza terenów pod nowe drogi, a jedynie utrzymuje przebieg dróg istniejących (droga zbiorcza KDZ, droga lokalna KDL). Skutkiem realizacji projektu planu będzie powstanie nowych obszarów zabudowy, która charakteryzuje się umiarkowaną presją na środowisko.

Plan w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, granic i sposobu zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie oraz w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu ustala m.in.:

- obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi dla terenów chronionych akustycznie, oznaczonych na rysunku planu symbolami:
 - MNW-U – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe,
 - ZP – jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
 - dla istniejącego budynku, w którym zlokalizowane są lokale mieszkalne zlokalizowanego w terenie 2U, oznaczonego na rysunku planu symbolem graficznym – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe,
 - w przypadku terenów, dla których plan dopuszcza realizację usług z zakresu oświaty, w przypadku ich realizacji – jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - w przypadku terenów, dla których plan dopuszcza realizację usług z zakresu zdrowia, w przypadku realizacji usług udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych – jak dla terenów szpitali;
- wyznaczenie strefy wymaganego zagospodarowania zielenią izolacyjną, stanowiącą barierę akustyczną i wizualną od terenu produkcyjno-usługowego 1U-P;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
- uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia obszaru objętego planem w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska;
- zakaz odpływu wód opadowych i roztopowych ze szkodą dla gruntów sąsiednich, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego;
- nakaz zachowania ciągłości przepływu wód, w tym rowów, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego;
- zakaz niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu wód w związku z wykonywaniem lub utrzymaniem urządzeń wodnych, wykonania w pobliżu urządzeń wodnych robót oraz innych czynności które mogą powodować w szczególności osuwanie się gruntu przy urządzeniach wodnych, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego;

- wskazanie napowietrznych linii elektroenergetycznych 15kV, oznaczonych na rysunku planu symbolem graficznym, dla których obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi;
- wyznaczenie stref sanitarnych 50 m i 150 m od czynnego cmentarza (położonego poza obszarem opracowania), oznaczonych na rysunku planu symbolami graficznymi, gdzie obowiązują przepisy odrębne z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych;
- wskazanie terenu zagrożonego ruchami masowymi Ziemi o numerze ewidencyjnym 14 25 072 17418, oznaczonego na rysunku planu symbolem graficznym, dla którego obowiązują przepisy odrębne;
- wskazanie obszaru i obiektu wpisanych do rejestru zabytków oraz ustalenie ich ochrony zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- wskazanie stanowisk archeologicznych i ustalenie granic strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych oraz wprowadzenie nakazu prowadzenia wszelkich działań inwestycyjnych w rejonie stanowisk archeologicznych i strefy ochrony konserwatorskiej zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami lub prawa budowlanego;
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię i ciepło z odnawialnych źródeł energii (z wyjątkiem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni), co umożliwi zmniejszenie produkcji ciepła i energii ze źródeł konwencjonalnych, przyczyniających się do zanieczyszczania powietrza.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu nie będzie oddziaływał na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie.

8 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie planu rozwiązywane w sposób prawidłowy. Projekt planu uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów projektu planu będzie prowadzona przez Radę Gminy Kowala. Wskazane jest dokonywanie oceny skutków realizacji postanowień zawartych w planie przynajmniej raz podczas kadencji Rady Gminy.

Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki będą prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnych publikacji. Systematyczny monitoring podstawowych elementów środowiska tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony.

10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru od granic państwa oraz na lokalne oddziaływanie planowanych

inwestycji.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej, sporządzonego zgodnie z Uchwałą Nr LVII.463.2023 Rady Gminy Kowala z dnia 28 lipca 2023 r.

Gmina Kowala jest to gmina wiejska o powierzchni ok. 75 km², położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina graniczy bezpośrednio z miastem Radom oraz czterema gminami: Wolanów, Skaryszew, Wierzbica, Orońsko. Położona w bliskim sąsiedztwie Radomia posiada dostęp do dogodnych szlaków komunikacyjnych (drogi wojewódzkie nr 733, 735 oraz 744, zrealizowana droga S7, linia kolejowa nr 8 oraz nr 22), co wpływa na możliwości rozwoju gminy. W Kowali przeważają grunty rolne, które stanowią ok. 77,5% ogólnej powierzchni. Dominujący udział ma zabudowa zagrodowa, budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Poza zwartą zabudowę wsi występuje zabudowa rozproszona w formie kolonijnej. Lesistość jest bardzo niska. Występuje w niej znaczne zróżnicowanie klas bonitacyjnych gleb oraz duże rozdrobnienie arealów gospodarstw rolnych.

Projekt planu dotyczy obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Kowala, w miejscowości Kowala-Stępcocina, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej. Jest to obszar o powierzchni ok. 16,2 ha, stanowiący grunty zakrzewione i zadrzewione oraz zabudowę mieszkaniową i usługową, skupioną w północnej i wschodniej części opracowania, wzdłuż ulicy Marii Walewskiej i ulicy Radomskiej. Na terenie tym znajdują się także boiska sportowe. W granicach opracowania zlokalizowany jest Urząd Gminy Kowala, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz posterunek Policji. Znaczną część centralnej i południowej części opracowania stanowią tereny zwartych zadrzewień.

Teren opracowania położony jest poza obszarami chronionymi na mocy ustawy o przyrodzie. Nie występują na nim tereny leśne ani gleby I-III klasy bonitacji chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów leśnych i rolnych.

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu objętego planem, zgodnie z obowiązującym studium oraz aktualnymi potrzebami społecznymi i planami inwestycyjnymi. Plan miejscowy przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni objętej opracowaniem.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- **MNW-U** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług,
- **U** – teren usług,
- **US** – teren usług sportu i rekreacji,
- **U-P** – teren usług lub produkcji,
- **KDZ** – teren drogi zbiorczej,
- **KDL** – teren drogi lokalnej,
- **IT** – teren telekomunikacji,
- **ZP** – teren zieleni urządzonej.

Prognoza charakteryzuje uwarunkowania środowiskowe terenu i jego otoczenia, przyglądając się bliżej tym elementom, na które nowe zagospodarowanie będzie oddziaływać, opisuje jakie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza projekt planu i identyfikuje z jakimi oddziaływaniami te zmiany się wiążą.

Teren opracowania ma umiarkowaną wartość przyrodniczą – nie występują tu cenne siedliska, stanowi

on teren żerowania pospolitych gatunków zwierząt, ale nie pełni dla nich kluczowej roli. W wyniku realizacji nowej zabudowy obecna szata roślinna zostanie zniszczona, zastąpi ją zieleń urządzonej w ramach określonej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, zwierzęta natomiast zmieniają miejsce żerowania. Tereny najcenniejsze przyrodniczo, tj. tereny zwartych zadrzewień, zostaną zachowane, wyłączone spod zabudowy kubaturowej.

Z punktu widzenia uwarunkowań istotne jest oddziaływanie na krajobraz. W wyniku realizacji ustaleń planu powstaną nowe tereny mieszkaniowo-usługowe, co spowoduje lokalne przekształcenie krajobrazu, przy czym ze względu na istniejące w obszarze opracowania i jego najbliższym sąsiedztwie zabudowania (tereny usługowe, usługowo-mieszkaniowe) nie przewiduje się powstania obiektów dysharmonijnych, nie wpisujących się w lokalne otoczenie.

Realizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z produkcją ścieków, odpadów, emisją hałasu i niską emisją. Nie będą to oddziaływania znaczne, powodujące przekroczenia norm w środowisku. W projekcie planu przyjęto prawidłowe ustalenia dotyczące powyższych kwestii. Realizacja zabudowy zgodnie z planem i zgodnie z przepisami odrębnymi nie będzie stanowiła istotnego oddziaływania.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Gminy Kowali. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko przynajmniej raz podczas kadencji Rady Gminy. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

12 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 1112);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 633 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1356 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 537 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2023 r.,

poz. 1469 ze zm.);

- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

13 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowala, 2020;
2. Moduł środowiskowy stanowiący działanie Strategii Rozwoju Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego, 2014;
3. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022;
4. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Monitoring wód podziemnych za rok 2022;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022;
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 707 Radom;

2. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa mazowieckiego;
3. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Radom – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
4. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
5. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002);

Witryny internetowe

1. <https://kowala.e-mapa.net/> System Informacji Przestrzennej Gminy Kowala
2. <https://geoportal.gov.pl/> Geoportal Infrastruktury Informacji Przestrzennej
3. <http://www.gios.gov.pl/> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - publikacje dot. wyników monitoringu środowiska;
4. <http://gdos.gov.pl/> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – rejestr form ochrony przyrody;
5. <https://archiwum.gddkia.gov.pl/> Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie - III edycja
6. <https://www.gov.pl/web/gddkia/> Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

14 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2024 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorskiego *Prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment obrębu ewidencyjnego Kowala – centrum, w rejonie ulic: Powstańców Styczniowych, Marii Walewskiej i Radomskiej* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Bielouska